

Καρφι

Σε αυτό τον αιχμηρό λόφο, που υψώνεται πραγματικά σαν καρφί πάνω από το οροπέδιο, στα βορειοδυτικά, σε υψόμετρο 1.200 μ. ο Pendlebury ερεύνησε το 1937 τμήματα ενός υστερομινωικού ΙΙΙΓ – υπομινωικού οικισμού, αλλά και ενός μεσομινωικού Ιερού Κορυφής. Στον οικισμό ήρθαν στο φως περίπου 150 ορθογώνια δωμάτια. Οι δρόμοι ήταν αρχικά λιθόστρωτοι.

Ένα από τα σπίτια αποτελεί τυπικό παράδειγμα του ομηρικού «οίκου», που περιλαμβάνει τον πρόδομο ή προθάλαμο, το «μέγαρον», δηλαδή τον κυρίως χώρο με μια εστία στο κέντρο, και τέλος το χώρο του βάθους, «το θάλαμον» ή «οπισθόδομον».

Το πιο ενδιαφέρον κτίριο του οικισμού είναι ο λεγόμενος ναός. Εδώ βρέθηκαν λατρευτικά αντικείμενα σπάνια και ιδιαίτέρως σημαντικά, τα τελευταία κατάλοιπα της μινωικής θρησκείας, διατηρούμενα πολύ αργότερα από την κατάρρευση του μινωικού κράτους. Πρόκειται για πέντε πήλινα λατρευτικά ειδώλια της θεότητας, ύψους 1 μ. περίπου, που ανήκουν στο γνωστό σχηματοποιημένο κωδωνόσχημο τύπο με υψωμένα τα χέρια σε μια υποβλητική και τυπικά μινωική χειρονομία ευλογίας.

Κωστής Δαβάρας, Μάλια

Μονή Κεράς-οροπέδιο Λασιθίου Σπήλαιο Ψυχρού, Αθήνα Εκδοτικός Οίκος Hannibal, σελ. 116

KARPHI

GERALD CADOGAN

35°13' N, 25°28' E

• Καρφί

Ανηφόρισα στο Καρφί(9 8 2008) προσπαθώντας να καταλάβω τι οδηγούσε για αιώνες του ανθρώπους εδώ πάνω, στις εσχατιές του ορίζοντα, για να λατρέψουν τους θεούς τους. Η κόπωση του σώματος κατά την ανοδική πορεία, και μάλιστα για έναν απροπόνητο όπως εγώ, αποζημιώνεται σε κάθε σου βήμα από μια νέα εικόνα, λες κι ένα αόρατο χέρι σπρώχνει μαλακά την πλάτη σου υποβοηθώντας σε να περπατήσεις το δύσκολο μονοπάτι που οδηγεί στην κορυφή, όπου το μόνο που μπορείς πια ν' αρθρώσεις είναι «Θεέ μου» ή απλά «Θεέ».

Έχοντας εκπληρώσει το δύσκολο στόχο της κοπιαστικής ανάβασης και της κατάκτησης της κορυφής, αφού ηρεμήσω τους χτύπους της καρδιάς μου, για τους οποίους δεν ευθύνεται μόνο η κατακόρυφη σχεδόν πεζοπορία, μπορώ να ανταμείψω τον εαυτό μου με την πολυτέλεια της ανάπαυσης.

Αλλά αυτό δεν κρατά για πολύ. Πώς να καθίσεις για πολύ σε ένα σημείο, όταν τόση ομορφιά κωδικοποιημένη σε εικόνες σε προκαλεί; Μετατοπίζομαι λοιπόν συνεχώς αναζητώντας καλύτερη ή απλώς διαφορετική θέα. Επιλέγω ένα σημείο όπου από κάτω μου χάσκει το χάος. Η κομμένη ανάσα, η ζάλη από την υψοφοβία δεν είναι ικανές να με εμποδίσουν να πάψω να κοιτάζω. Τα άκρα προκαλούν τη σκέψη μου. Νιώθω την ανάγκη να ξεφύγω από τα όριά μου.

Αφήνω το μάτι μου ελεύθερο να περικυκλώσει το χώρο, να τον κλείσει και να τον φυλακίσει, να τον κρατήσει για πάντα, αλλά εκείνο λαίμαργο και αχόρταγο δεν μπορεί να σταθεί πουθενά, αλλά βουλιμικά καταπίνει εικόνες, που όμως ξέρω ότι δε θα σταθούν για πολλή ώρα στη μνήμη μου. Βοηθός μου η τεχνολογία για να παγώσω το χρόνο και να κρατήσω την εικόνα ενός δευτερόλεπτου, γιατί, κι αν ακόμα το θέλω, η επόμενη στιγμή δε θα είναι η ίδια. Σταθερός συνοδός μου ο άνεμος που χαϊδεύει ή δέρνει, μουρμουρίζει ή ουρλιάζει στα μυτερά χαράκια που ορθώνονται φύλακες στις κορυφογραμμές.

Σε κάθε πέτρα σε κάθε βήμα σταματώ για να φυλακίσω μια εικόνα στο φακό, να καταγράψω μια σκέψη, απελπισμένα να κρατήσω το χρόνο που φεύγει, να μην πω πώς έφυγα από εδώ χωρίς να αγγίξω έστω και ελάχιστα την ομορφιά του.

Καθώς ο ήλιος ανεβαίνει, το φως από διαφορετική γωνία, κάθετα πια, πέφτει πάνω στα πράγματα διώχνοντας τις σκιές. Προηγούμενως το φως δεν τα είχε αποκαλύψει όλα. Τα πράγματα αποκαλύπτονται πλέον ολόγυμνα χωρίς να μπορούν να κρατήσουν προστατευμένο στη σκιά το μισό εαυτό τους. Είναι πλέον απροστάτευτα μπροστά μου, στο έλεός μου, στην περιέργειά μου, σε κάθε διάθεσή μου να τα αγκαλιάσει μαλακά ή να τα αρπάξει βίαια και αποφασιστικά, να τα εξουσιάσει, να νιώσει ότι έχει τον έλεγχο πάνω τους, ότι μπορεί να επηρεάσει την πορεία τους, ότι δεν είναι ένας ξένος κι αδιάφορος, αλλά υπάρχει ένας στενός σύνδεσμος μεταξύ τους, του οποίου η ταυτότητα παραμένει ακόμα απροσδιόριστη.

Πριν το φως αρχίσει να λιγοστεύει και να δημιουργεί και πάλι σκιές, πριν αρχίσει να παραμορφώνει την πλευρά που είδα, πρέπει να το αξιοποιήσω. Πάντα μ' άρεσε να κοιτάζω κατάματα το φως. Ήθελα να κλέψω κάτι από τη λάμψη του, μα κυρίως ήθελα να μάθω την πηγή και τα μυστικά του, να το κοιτάζω κατάματα, κόντρα, ακόμα κι αν διαπίστωνα ότι αυτό μου στερούσε τη διαύγεια της όρασης κι ίσως έβλαπτε, αν γινόταν κατ' εξακολούθησιν, την ίδια την όραση. Μήπως πρέπει ν' αλλάξω μέθοδο; Να βλέπω καθαρά τα πράγματα, όπως φωτίζονται από το φως, βρισκόμενη πίσω από τα πράγματα, για να μην αλλοιώνει η σκιά μου την καθαρότητα της μορφής τους; Αυτό βέβαια σημαίνει ότι πρέπει διαρκώς να μετακινούμαι και ν' αλλάζω οπτική γωνία προσαρμοζόμενη στη γραμμή του φωτός.

Οι ματιές μου αρχίζουν να μου προκαλούν ζάλη. Δεν είναι εύκολο να αποθηκεύσεις στη μνήμη σου τόσο δυνατές εικόνες, που καθεμιά τους σε αφήνει ξέπνοο με την αγριάδα της ομορφιάς της, τον πρωτογονισμό, αλλά και την καθαρότητα και την παρθενικότητά της. Ο τόπος απομακρυσμένος από τους ανθρώπους έχει διασώσει σε αρκετά μεγάλο βαθμό την ιδιαιτερότητα της φυσιογνωμίας του.

Ο άνεμος κινδυνεύει να με παρασύρει. Έχει πάψει πια να χαϊδεύει. Έχει αγριέψει άραγε από την ανθρώπινη παρουσία που διασαλεύει την ησυχία του, την αυθεντικότητά της ύπαρξής του; Ας μετακινηθώ και πάλι. Εμπιστεύομαι ένα ψηλό βράχο μπροστά μου σαν τείχος ότι δε θα αφήσει το σώμα μου να ριχτεί στο κενό και αφήνομαι να ακουμπήσω με την πλάτη σ' ένα άλλο βράχο. Το σώμα μου ίσα ίσα που χωρά ανάμεσά τους. Μόνο το κεφάλι μου προεξέχει από τον ορίζοντα του πρώτου βράχου. Αυτή η στάση που το σώμα μου αφήνεται να ενωθεί με τους βράχους μου παρέχει μια κάποια ασφάλεια για να μείνω σαν πολιορκούμενη από το κενό και τον ορίζοντα. Στο βράχο που ακουμπά η πλάτη μου έρπει ένας μικρός θάμνος. Είναι τόσο μικρός που ίσα ίσα καλύπτει με το φτενό του φύλλωμα σα καλί τα κενά που δημιουργήθηκαν στο πέρασμα του χρόνου από τη διάβρωση. Επιβίωση όπως όπως, με όποιους όρους.

Τοποθετώ προσεκτικά το πόδι μου στα κενά των βράχων. Δε θέλω η μικρή μου περιπέτεια να καταντήσσει μια μεγάλη οδυνηρή περιπέτεια. Επιλέγω βράχους με ιδιάζον σχήμα σε θέση προεξέχουσα να μοιραστώ καθισμένη πάνω της τη θέα που κι εκείνη αιώνια απολαμβάνει, που ο βίαιος άνεμος, η καταιγιστική βροχή και τα παγωμένα χιόνια δεν έχουν καταφέρει να φθείρουν αρκετά. Έχει βρει τον τρόπο της να επιβιώνει. Αξίζει το σεβασμό μου. Κι αμέσως μετά τη ντροπή μου. Με τρόπο σηκώνομαι από πάνω της. Νιώθω σα να έχω κάνει βεβήλωση, ιεροσυλία.

Στέκομαι παραπέρα καθώς δεξιά μου προς την ανατολή περιμένουν να φωτογραφηθούν πεζούλες: κάποτε τον καιρό μεγαλύτερης φτώχειας θα δέχονταν τον ιδρώτα του ανθρώπινου μόχθου. Η πρώτη στο βάθος σχεδόν κυκλικού σχήματος ίσως να ήταν αλώνι, ίσως η ορχήστρα ενός θεάτρου για πανάρχαιες τελετουργίες.

Προχωρώ όλο και περισσότερο. Πού θέλω να φτάσω; Καταλήγω σε ένα σημείο σε περίοπτη θέση. Είμαι τυχερή που η τύχη μου επιφύλαξε συνθήκες μεγάλης ορατότητας, ώστε να διακρίνω πέρα από τη Ντία και δυτικά μέχρι τη Ροδιά. Από τη μια πλευρά ο χώρος των ανθρώπινων δυνατοτήτων και έργων: η γη της επαγγελίας του λασιθιώτικου κάμπου. Από την άλλη χάσκει κάτω από τα πόδια σου το κενό της πώσης που σε τραβά σα μαγνήτης. Το αεράκι που ολοένα δυναμώνει σε ωθεί ν' αφήσεις την επαφή σου με το έδαφος και ν' απογειωθείς προς τον άγνωστο χώρο του άλλου χάους που υψώνεται πάνω σου. Ανάμεσα σε δυο κενά, με την εποπτεία του επίγειου, ατενίζω το τρίτο κενό της θάλασσας, που σε περίπτωση περιορισμένης ορατότητας τα όριά της σβήνουν και συγχέονται με του ουρανού.

Αναρωτιέμαι πώς ο μινωίτης πιστός βίωνε τη λατρεία της Μεγάλης Μητέρας σε ανάλογο κλιματολογικό περιβάλλον. Η ανάβαση των μινωιτών στο σημείο που τους επέτρεπε να προσεγγίσουν πληρέστερα το χώρο, του οποίου ένιωθαν ότι αποτελούν μικρές μονάδες, τους οδήγησε στην κατάκτηση μιας ισορροπίας και αρμονίας που κερδίζεται με απλό και φυσικό τρόπο, που προσφέρει χαρά, όπως φαίνεται από τα χρώματα και τις μορφές μέσα στη μινωική τέχνη. Έρχεται να ευχαριστήσει τους θεούς αναγνωρίζοντας ότι σ' αυτούς οφείλει τα αγαθά της γης και της ίδιας της ζωής. Ατενίζοντας αφ' υψηλού σε περίπτωση καθαρότητας της ατμόσφαιρας αποκτούσε μια ευρεία και σφαιρική αντίληψη των πραγμάτων που οφείλεται στο μακρινό πλάνο. Μπροστά η θάλασσα που θυμίζει πως κυκλώνει το νησί και πίσω ο λασιθιώτικος κάμπος με το σχεδόν κυκλικό του σχήμα ζαλίζει με την έννοια του κύκλου. Χαιρόμενος την ομορφιά της ζωής αισθάνεται ικανοποίηση και αυτοπεποίθηση για τη δική του μικρή, αλλά ουσιώδη συμβολή και ενισχύει την αυτοπεποίθηση και την ελπίδα του βλέποντας τη γη ετήσια να ανθίζει και να καρπίζει για χάρη του. Η ομαδική ανάβαση και λατρεία αναδεικνύει το πνεύμα συναδέλφωσης και συνεργασίας τόσο στη δύσκολη πορεία όσο και στη μετοχή και κοινωνία της ομορφιάς που απολαμβάνουν. Σε μια αγαστή συνεργασία με το περιβάλλον και τους υπόλοιπους ενοικούντες σ' αυτό ο μινωίτης συνειδητοποιεί ότι οι άνθρωποι δεν αποτελούν εχθρό ο ένας για τον άλλο, αλλά βοηθό απέναντι στον κοινό στόχο που είναι το άγνωστο. Θέλουν να μοιραστούν τα συναισθήματα και τις εμπειρίες.

Από την άλλη συνειδητοποιώντας τη φθαρτότητα, ακροβατώντας ανάμεσα στην ασφάλεια και στην ανασφάλεια, τη σωτηρία και την απώλεια, τη ζωή και το θάνατο περιορίζοντας την έπαρση και αλαζονεία του συνειδητοποιεί τα όρια του και συσχετίζοντας τα με εκείνα της φύσης θέτοντας τη ζωή του στα όρια της χρυσής ισορροπίας του μέτρου. Προσπαθώ να φανταστώ το τοπίο σε κατάσταση νεφελώδη ή ομιχλώδη, που είναι η συνηθέστερη ακόμα και πολλές ημέρες του καλοκαιριού. Καθώς, όπως λένε οι επιστήμονες, οι κλιματολογικές συνθήκες δεν αλλάζουν ριζικά στο πέρασμα 3-4 χιλιετιών, προσπαθώ να μεταφερθώ πίσω στο χρόνο. Το μάτι μετεωριζόμενο στο γαλακτώδες τοπίο, όπου χάνονται τα σύνορα του ουρανού και γης, αγωνίζεται να διαπεράσει το λευκό χάος της ομίχλης αναζητώντας διέξοδο στο φως. Πολύ μακρύτερα από τους ανθρώπους, πιο κοντά στον αέρα παρά στη γη και στους ανθρώπους, χάνει την επαφή του με την πραγματικότητα διεκδικώντας μέσα από τη φυγή από την πραγματικότητα το δρόμο που οδηγεί στη γνώση.

Όταν στο πρόσωπό του αισθανόταν το υγρό άγγιγμα της ομίχλης ή το απαλό χάδι και άλλοτε το άγριο χτύπημα του αέρα, ένιωθε άραγε ότι ήταν έρμαιο των φυσικών δυνάμεων, ένιωθε το φόβο του για το άγνωστο να υποχωρεί στην προσδοκία της λατρείας της θεότητας ή δεν μπορούσε να τιθασεύσει τους χτύπους της καρδιάς του; Κι όταν η ομίχλη σερνόταν στο έδαφος συνιστώντας κατάσταση «ορατότητας μηδέν» περνώντας κύματα κύματα ανάμεσα από τους ανθρώπους, διαπερνώντας τα σώματα των πιστών, μουσκεύοντας τα πάντα (ανθρώπους, ζώα, κτίρια) με ρυθμό βιαστικό, εξαφανιζόμενη τόσο γρήγορα όσο βιαστικά ήρθε, αφήνοντας τη ζωογόνο δροσιά της ή οδηγώντας στα τυφλά τα βήματά τους ν' απέχουν χιλιοστά από το κενό, με την αδρεναλίνη να εκτοξεύει την ένταση στα ύψη και να οδηγεί στην έκσταση βγάζοντάς τον έξω από τα όρια του υλικού εαυτού του, αφού προηγουμένως έχει βουτήξει στο απόλυτο κενό του φόβου, του κενού και του απείρου, αποτίνασσε από πάνω του το δέρμα του φιδιού, μένοντας αναγεννημένος, αναπλασμένος, έτοιμος να συνεχίσει ή να ξαναρχίσει τη ζωή του από την αρχή. Φόβος. Βύθιση. Ανάταση. Έκσταση. Λύτρωση. Κάθαρση.

Σίγουρα είχε προλάβει να τοποθετηθεί στα όρια του. Η θέση του εξουσιαστή, του ισχυρού δεν του ανήκε. Συνειδητοποιούσε την αδυναμία και τη μικρότητα που χαρακτηρίζει τόσο τον άνθρωπο, όσο και τα άλλα όντα της φύσης. Αν ήθελε να ισορροπήσει, θα έπρεπε να αποδεχτεί αυτό το ρόλο ισοτιμίας, συνεργασίας και συμπόρευσης.

Πριν πάρει το δόμο της επιστροφής, τα πνευμόνια του είχαν φουσκώσει όχι μόνο από τον καθαρό αέρα, το δεδομένο που είχε σεβαστεί και δεν είχαν φθείρει όπως ο σύγχρονος άνθρωπος, αλλά κυρίως από μια αίσθηση πληρότητας που προέκυπτε από τη συνειδητοποίηση της αρμονίας και ισορροπίας με τη φύση, που τους επέτρεπε να συνεχίσουν τη ζωή τους, αναγεννημένοι, αναπλασμένοι, έτοιμοι να συνεχίσουν ή να ξαναρχίσουν τη ζωή τους από την αρχή απολαμβάνοντας κάθε στιγμή τους, σίγουροι ότι μέχρι την επόμενη ανάβαση η προσμονή της κορυφής που θα τους περιμένει πάντα εκεί θα γεμίζει την ψυχή τους με υψηλές προσδοκίες συνταύτισης με το περιβάλλον και το θεό, που στην συνείδησή τους ταυτίζονταν.

Σήμερα μετά από τόσα χρόνια, όταν ο άνθρωπος έχει φτάσει πολύ ψηλότερα, όταν έχει κατακτήσει και την ψηλότερη κορυφή της γης, εκείνη των Ιμαλάϊων 8.688 μ., και προχωρώντας ακόμα ψηλότερα, ξεφεύγοντας από τα νενομισμένα όρια της γνώσης του, καταρρίπτοντας ή υπερνικώντας τους φυσικούς νόμους (βαρύτητα) πώς αισθάνεται; Συνειδητοποιεί ότι κάποιοι άλλοι, κι αυτοί πολύ λίγοι είναι που πάτησαν στο φεγγάρι και όχι ο ίδιος, έστω κι αν το φαντάστηκε, αλλά περιορισμένος στον τεχνητό χώρο που του στενεύει τους ορίζοντες, τις διαδρομές του σώματος και της σκέψης, συνειδητοποιεί ότι έχει φτάσει πολύ χαμηλότερα, όπου τα πόδια του με δυσκολία τον ανεβάζουν σ' αυτές τις χαμηλές κορυφές, που ουσιαστικά τώρα πια διαφεντεύουν και τις απολαμβάνουν μόνο τα κατσίκια και τα όρνια, και όχι εκείνος ο μεγάλος και ισχυρός. Σήμερα διαπιστώνουμε τα σημάδια της ληστρικής επιδρομής που άφησε άνθρωπος συλώντας ακόμα και τους τάφους ανθρώπων που έφτασαν τόσο ψηλά για να αναφωνήσουν αυθόρμητα «Θεέ μου». Γιατί ο άνθρωπος θέλει να γκρεμίσει αυτό που οι άλλοι χτίζουν; Γιατί δε σέβεται ούτε τον ύπνο των νεκρών; Γιατί είναι τόσο απελπισμένα προσκολλημένος στην ύλη κοιτάζοντάς την από τόσο κοντά που του κρύβει τον ορίζοντα, επιτρέποντάς του να βλέπει μόνο τον εαυτό του; Συνειδητοποιεί ότι η λογική δεν είναι αποτελεσματικό μέσο ή η αξιοποίησή του δεν έγινε με τον πιο εποικοδομητικό τρόπο, όταν κατώτερα πλάσματα χαίρονται περισσότερα απ' αυτόν; Οι μόνοι που μπορούν άφοβα να χαίρονται τη θέα είναι τα ζώα. Τα κατσίκια έχουν ανοίξει τα δικά τους μονοπάτια. Αφήνουν το στίγμα τους φροντίζοντας στη διαιώνιση του κύκλου της γονιμότητας της γης. Ακούω και το φτεροκόπημα των πουλιών στον αέρα. Τα όρνια απλά κυνηγούν το θήραμά τους εποπτεύοντας από ψηλά ή αφήνονται στα εναέρια ρεύματα ζώντας αυτά μόνο την ουσία και το θαύμα της φύσης.

Το μέτρο της λογικής σε κρατά εντός κύκλου και τροχιάς, αλλά για να γνωρίσεις άγνωστους πλανήτες, θα πρέπει να ξεφύγεις από την πεπατημένη τροχιά και να ορίσεις δική σου. Χωρίς βαρύτητα να σε συγκρατεί κινδυνεύεις να χαθείς, ελπίζεις όμως να κάνεις αυτό το βήμα που θα σε φέρει πιο κοντά στο άγνωστο, που θα κάνει το άγνωστο λιγότερο άγνωστο. Χρειάζεται όμως να έχεις μια σταθερή βάση, αυτή που δεν έχασαν ποτέ οι μινωίτες: πατώντας γερά τα πόδια τους στη γη, ακόμα κι όταν κινδύνευαν να χάσουν την ισορροπία τους από τους πειρασμούς της εξωτερικής ή της εσωτερικής τους φύσης, έβρισκαν πάντα την απάντηση που τους επανέφερε εντός τροχιάς.

Άραγε έχει μεγαλύτερη αξία το βίωμα ή η συνειδητοποίησή του; Υποθέτω ότι οι μινωίτες είχαν κερδίσει και τα δύο. Το βίωμα αποτελεί βέβαια την προϋπόθεση της συνειδητοποίησης, το εμπειρικό υλικό αποτελεί τη βάση που επεξεργάζεται η νόηση, σύμφωνα με τον Καντ. Φυσικά το ερώτημα, όπως και τόσα άλλα, θα μείνει αναπάντητο. Βασανιζόμενη και δοκιμαζόμενη στο χώρο της φιλοσοφίας αρκετά χρόνια έχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι μόνο προσωπικές υποθέσεις μπορούμε να κάνουμε και, στην καλύτερη περίπτωση, να ανταλλάσσουμε τις υποθετικές μας εκτιμήσεις, ίσως όχι για να βρούμε μια απάντηση, που πολύ φοβάμαι ότι διαρκώς ξεγλιστρά από τα χέρια μας, αλλά να κάνουμε κάτι άλλο: να απλώσουμε το χέρι στο συνοδοιπόρο, να σφίξουμε το δικό του για να μοιραστούμε την αγωνία του αγνώστου, που μερικές στιγμές πάει να γίνει αβάστακτη...

Γιακουμάκη Μαρία, Φιλόλογος

Κοιτάζοντας το Καρφί από το χωριό Αβδού

Κοιτάζοντας το Καρφί από το χωριό Κερά

Κοιτάζοντας το Καρφί από το χωριό Κερά

Κοιτάζοντας το Καρφί από το χωριό Κερά

Κοιτάζοντας το Καρφί από το χωριό Μαγουλάς της επαρχίας Λασιθίου

Το σώμα του Δία με το Καρφή στη θέση του κεφαλιού, όπως φαίνεται από το Δικταίον Άνδρον

Κοιτάζοντας το Καρφί από το Homo sapiens village

Κοιτάζοντας το Καρφί από το Homo sapiens village, καθώς η ομίχλη το καθιστά
δυσδιάκριτο

Κοιτάζοντας το Καρφί από το
Homo sapiens village

Κοιτάζοντας το Καρφί από το Homo sapiens village, καθώς η ομίχλη το καθιστά δυσδιάκριτο

Καρφί -
Μινωικός οικισμός
Karphi -
Minoan settlement

Ανηφορίζοντας προς το καρφί, όταν ο «δαίμων» της φωτογραφικής μηχανής
παίζει περίεργα παιχνίδια...

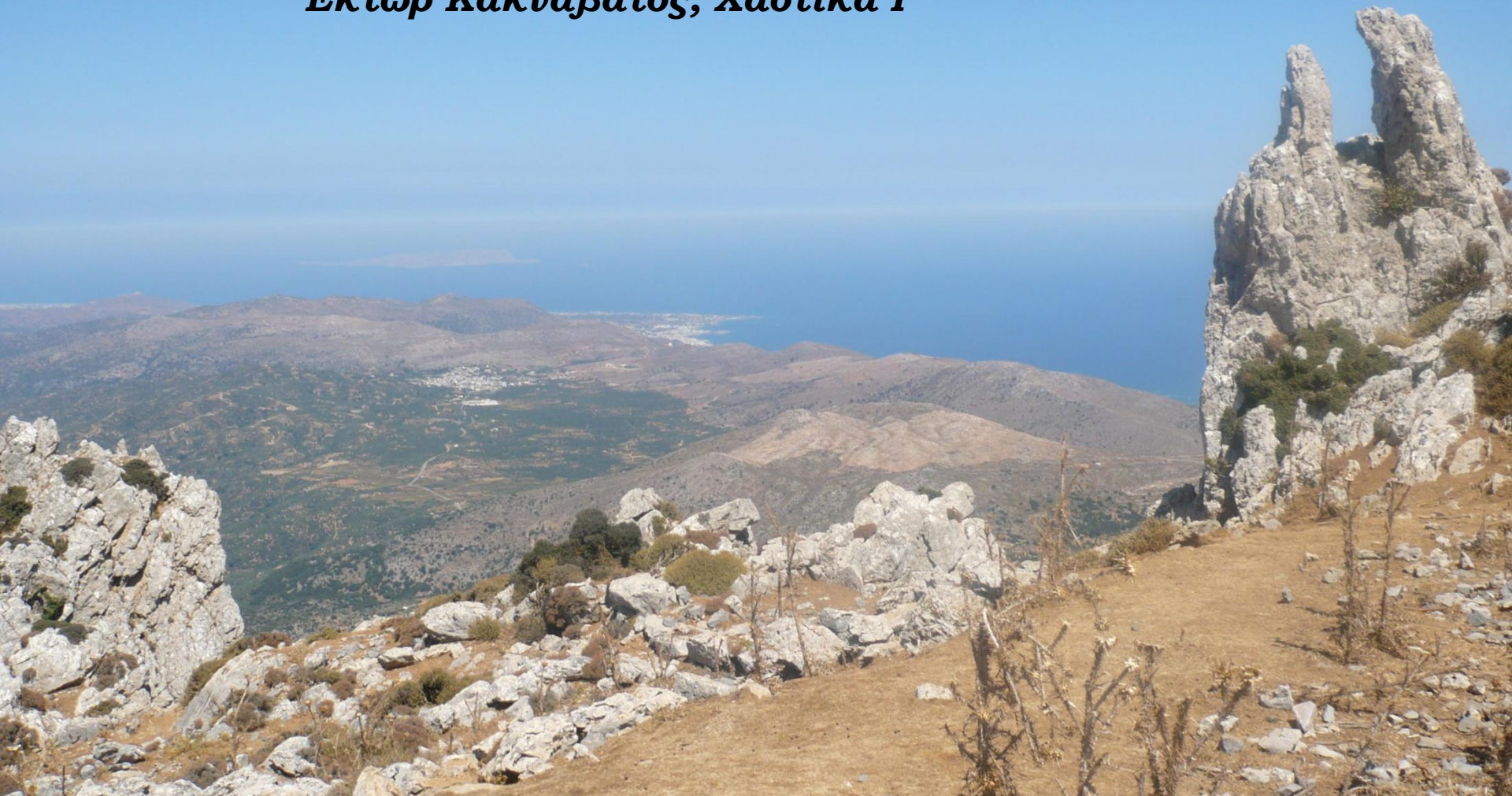
Ω, άγρια νοημοσύνη του χάους

τα όρια τα όρια

Το άνευ

Το άρρητο είναι αβαρές

Έκτωρ Κακναβάτος, Χαστικά Ι

2008/08/09 14:50

Φοβάμαι το γνωστό πιο πολύ από το άγνωστο.
Πωλ Βαλερύ, Στοχασμοί

2008/08/09 14:50

Σήμερα τη σκιά σου αποζήτησα
Θεέ μου

Κι άφηνα το βλέμμα μου να χάνεται
Στο αχανές γαλαζωπό μαρτύριο
Του ερωτικού συμπλέγματος
Θάλασσας κι ουρανού.

Αμείλικτα γαλάζιο
Αγγελική Σιδηρά

2008/08/09 14:50

2008/08/09 14:50

2008/08/09 14:52

2008/08/09 14:52

2008/08/09 14:53

2008/08/09 14:54

2008/08/09 14:54

2008/08/09 14:55

2008/08/09 14:55

2008/08/09 14:55

2008/08/09 14:56

2008/08/09 14:58

2008/08/09 14:58

2008/08/09 15:07

2008/08/09 15:08

Ατενίζοντας από το Καρφί την απεραντοσύνη του Κρητικού πελάγους και τις βόρειες τουριστικές πόλεις της Κρήτης

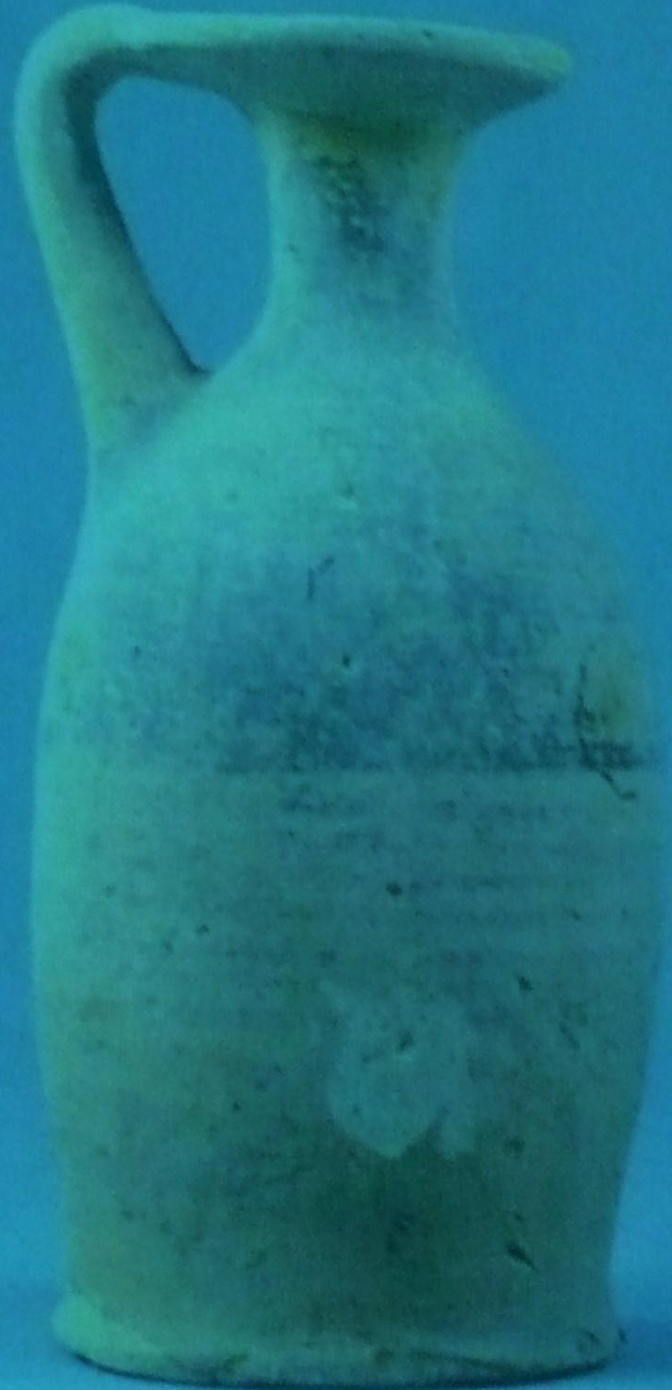

Καρφί.

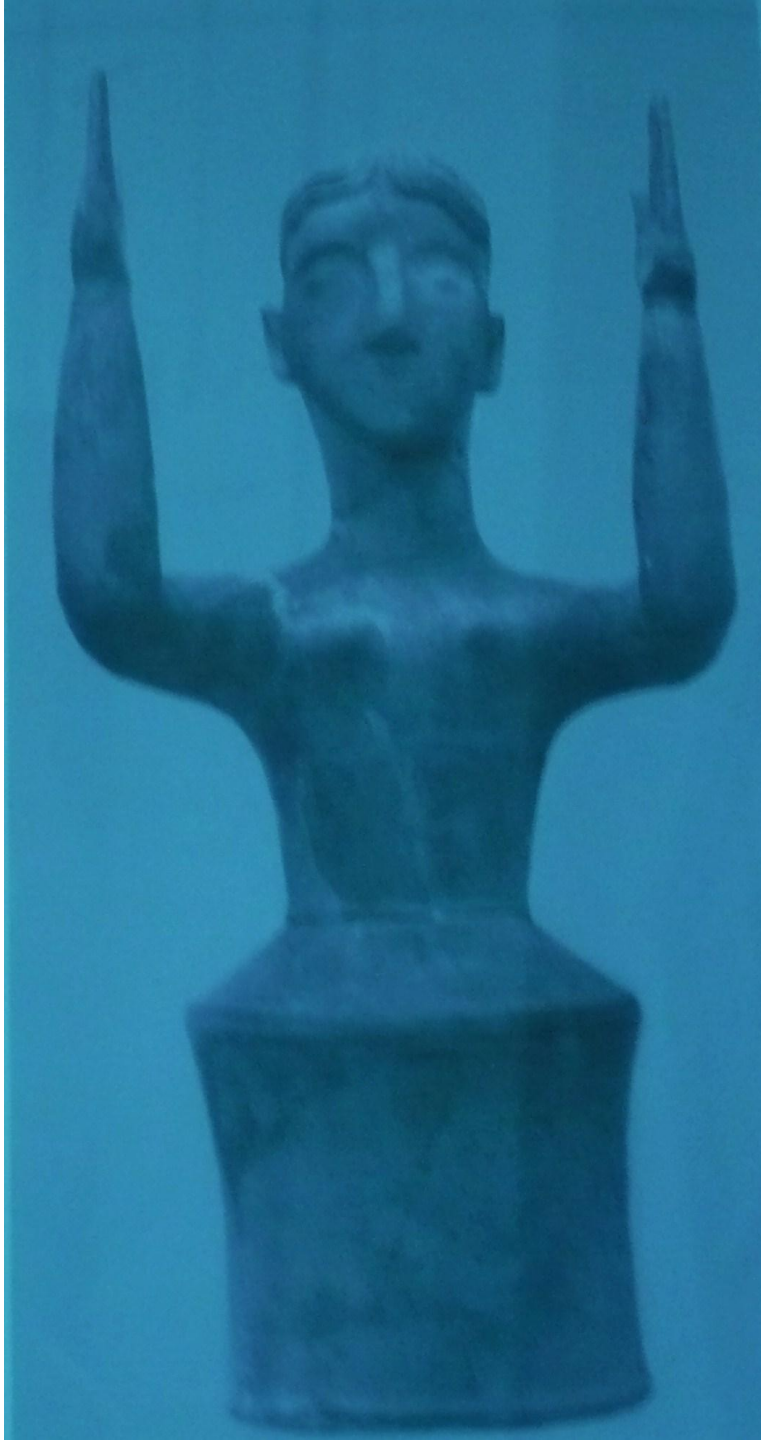
Πήλινο ομοίωμα άρματος με
ταύρους. Υπομινωική περίοδος.
Ηράκλειο, Αρχαιολογικό Μουσείο
11046

- http://www.slh.gr/html/worth_seeing.html
- [**http://www.kairatos.com.gr/myweb/newpage2.htm**](http://www.kairatos.com.gr/myweb/newpage2.htm)
- [**Εκδόσεις "Καίρατος" Αντ. Θωμ. Βασιλάκης**](#)

- Ο τόπος με τις αχιμάδες. Η κορφή του Γιούχτα. Η κορυφή Πάχνες στα Λευκά Όρη. Η Ζώμινθος στον Ψηλορείτη και το οροπέδιο της Νίδας. Η κορφή Τίμιος Σταυρός στην Ίδη. Το οροπέδιο Ομαλός. **Η άκρα Καρφί στο Λασίθι, με το Ιερό κορυφής.** Η κορφή Εντίκης στη Δίκτη. Το Δικταίο άντρο. Η κορφή Αφέντης στα Στειακά Βουνά. Το Ιδαίον άντρο. Τα σημάδια μου. Να βάλω ακόμη την Ασκορδαλιά και τον Καψά, γιατί συντρόφεψαν εξ αρχής όσα είδα.
- <http://zervonikolakis.lastros.net/minoa.html>

- www.itia.ntua.gr/filotis/SitesData/AT6010079.pdf
- http://www.kritikoi.gr/main_titles/bookstore/arxeia/%CC%E9%E1%20%F0%E1%F1%E1%EC%E5%EB%E7%EC%DD%ED%E7%20%E1%F1%F7%E1%E9%EF%EB%EF%E3%E9%EA%DE%20%E5%ED%FC%F4%E7%F4%E1.%20%D0%E1%F1%E1%E4%E5%DF%E3%EC%E1%F4%E1%20%E1%F0%FC%20%F4%E7%ED%20%E1%ED%E1%F4%EF%EB%E9%EA%DE%20%CA%F1%DE%F4%E7%20%F4%E7%F2%20%E5%F0%EF%F7%DE%F2%20%F4%EF%F5%20%F7%E1%EB%EA%EF%FD.pdf

- Απόκρημνη, φυσικά οχυρή θέση σε υψόμετρο 1200 μ. με εξαιρετική εποπτεία όλης της ΒΑ. Κρήτης. Εδώ υπήρχε [ιερό](#) κορυφής από τη μεσομινωική εποχή (2200-1550 π.Χ.). Ο οικισμός που αναπτύχθηκε μεταξύ 1200-1100 π.Χ. αποδίδεται σε πρόσφυγες που μετακινήθηκαν από τα πεδινά. Ανασκάφηκαν συγκροτήματα σπιτιών, τριμερές «μεγαροειδές» κτίριο με [εστία](#) και [ιερό](#) με πήλινα είδωλα της μινωικής θεάς με τα υψωμένα χέρια. Τα ευρήματα εκτίθενται στο Μουσείο Ηρακλείου. Πιθανόν αρχαϊκό [ιερό](#) κοντά στην πηγή Βιτζιλόβρυση.
- <http://media.yen.gr/atlas/thesi.asp?idthesis=589>

- The sub-Minoan refuge village of Karphi takes its name from the adjacent peak on the mountains surrounding the Lasithi Plain. It stands 1,100 metres above sea level. Today it is completely overgrown and it has suffered considerable erosion since the ground plans were drawn by the archaeologists (including J.D.S. Pendlebury) who excavated the site between 1937 and 1939. Consequently the original plan of the site is very difficult to discern on the ground as will be seen in the photographs below. Only one third of the site is thought to have been excavated. The site offers commanding views of the entrance to the Lasithi plain and north central Crete.
- There was probably a Peak Sanctuary on the site during the Middle Minoan period. The refuge village, which dates from Late Minoan IIIC was, in Hutchinson's words, "evidence of a gallant attempt by refugees of Minoan race, whose fathers had known better conditions, to construct something that might recall a small market town comparable to Gournia, but on a site that was exposed to bitter weather in winter and that had obviously been chosen for reasons of defence rather than of comfort." The population is estimated to have been about 3,500 and they lived by herding animals and hunting as well as cultivating olives at much lower altitudes than the town itself. The settlement is protected from the north wind which means that despite its altitude it could have been inhabited all the year, although it would have been an unpleasant place to live in the winter. Nevertheless the town had mainly single storey houses, paved streets and yards. Two cemeteries were located not far from the village near the two springs from which water was available. Remains of seventeen small tholos tombs were found around the Vitzelovrysis spring and four near the Astividero spring.
- The village had its own civic shrine, and an altar was identified during the excavations. The cult objects show the continuity of Minoan religion long after the Minoans had lost political power on the island. Hutchinson suggests that the site was occupied for 100 years from around 1050 BCE to 950 BCE.

- Ο Ετεοκρητικός οικισμός στο Καρφί
- Το [Καρφί](#) είναι η βουνοκορφή με τους τελευταίους μινωικούς οικισμούς. Η κορυφή Καρφί ήταν αρχικά ένα ιερό όπως η [Μάζα](#). Όταν οι Δωριείς μετανάστευσαν στην Κρήτη, οι αληθινοί Μινωίτες (Ετεοκρήτες) κατέφυγαν στο βουνό αυτό κι έχτισαν ένα οικισμό στις πλαγιές του. Ο J.D.S. Pendlebury και η Αγγλική Αρχαιολογική Σχολή έκαναν συστηματικές ανασκαφές το 1930. Από τα χωριά τους, που βρίσκονταν σε μεγάλο υψόμετρο, οι Μινωίτες είχαν θέα στο Κρητικό Πέλαγος, την Κοιλιάδα της Πεδιάδας και το Οροπέδιο του Λασιθίου. Αν και είναι δύσκολο να διακρίνει κάποιος τα κτίρια και τους δρόμους της τοποθεσίας θα έχει όμως θαυμάσια θέα προς το [Ηράκλειο](#), το [Οροπέδιο Λασιθίου](#) και το Όρος [Δίκτη](#). Ένας τιμεντένιος στύλος στην κορυφή σημειώνει την τοποθεσία. Ο οικισμός βρίσκεται ανάμεσα σε δύο κορυφές και πάνω στην βορειοανατολική πλευρά του Καρφιού. Ο μινωικός οικισμός επέζησε ανέπαφος εδώ για 400 περίπου χρόνια μετά την κατάκτηση της Κνωσού. Αρκετά λαμπρά θρησκευτικά αγαλματίδια έχουν βρεθεί εδώ, συμπεριλαμβανόμενης και της κυλινδρικά περιζωσμένης θεότητας με τα υψωμένα χέρια σε στάση προσευχής που εκτίθεται στο Αρχαιολογικό Μουσείου του Ηρακλείου (Αίθουσα 1).
- http://www.crete.tournet.gr/sights/Minoan_Site-si-420-el.jsp

- Σημαντικός μινωικός οικισμός αλλά άγνωστος στον περισσότερο κόσμο είναι ο οικισμός Καρφί. Βρίσκεται στα σύνορα Ηρακλείου και Λασιθίου, βόρεια από το χωριό Τζερμιάδο στο οροπέδιο Λασιθίου. Πήρε το όνομα του από τον βράχο πάνω στον οποίο βρίσκεται, ο οποίος είναι ιδιαίτερα απόκρημνος και μοιάζει με καρφί. Ο οικισμός χτίστηκε ανατολικά του βράχου μετά το 1100 π.Χ. όταν οι Μινωίτες κατέφυγαν εκεί για να αποφύγουν τη μανία των Δωριέων. Στη θέση που χτίστηκε ο οικισμός υπήρχε ένα ιερό κορυφής των Παλαιοανακτορικών χρόνων. Οι ανασκαφές που έφεραν τον οικισμό στο φως έγιναν τα έτη 1937-39 από τον J. Pendlebury. Ο οικισμός θεωρήθηκε καταφύγιο κατά την δύσκολη εκείνη περίοδο. Τα σπίτια χωρίζονται με στενά πλακόστρωτα δρομάκια. Τα περισσότερα ευρήματα είναι σκεύη καθημερινής χρήσης και αγγεία. Στο ιερό, όμως, βρέθηκαν σημαντικά λατρευτικά αντικείμενα, τα πήλινα ειδώλια της θεάς με υψωμένα τα χέρια σε στάση προσευχής. Οι Μινωίτες αποδεικνύουν ότι δεν έχασαν τη λατρεία τους ακόμα και κάτω από αυτές τις συνθήκες. Η πόλη δεν καταστράφηκε, αλλά εγκαταλείφθηκε από τους κατοίκους. Οι κατοικίες και τα δρομάκια μοιάζουν με τα αντίστοιχα στα Γουρνιά. Επίσης, υπάρχουν ομοιότητες με παλιά σπίτια και πλακόστρωτα σε σημερινά χωριά του νομού Λασιθίου. Στην επαρχία Λασιθίου βρίσκονται και δυο σημαντικές βυζαντινές μονές, η μονή της Κρουσταλλένιας και η μονή της Βιδιανής.
- <http://www.agrolasithi.gr/lasithi/county.aspx?SubMenu=2>